

Olvasó

A kistarcsai és a nagytarcsai egyházközség havilapja

RÓZSAFÜZÉR

Minden vallás lényegéhez tartozik a *szent* fogalma. De a szent nem kizárólag Istent jelöli, hanem mindent, ami Isten és az ember kapcsolatát élővé, elmélyültté teszi. A *szent* meg akar szólítani, be szeretne vonni az Istennel való kapcsolatba. Ilyen értelemben beszélhetünk szent térről, időről, emberről, írásról stb. Egy szent ember, mint például a próféta, nem meggyőzni akar, hanem *megszólítani*. Egy szent hely nem lenyűgözni kívánja az embert, hanem *találkozásra* hív. A szent idő nem időtlenséggel, hanem az *átélés* lehetőségével ajándékoz meg. A Szentírás nem ismereteket szeretne közölni, hanem meg akar *érinteni*. És így tovább.

De vajon a rózsafüzérről elmondható-e, hogy *szent*? Azaz a rózsafüzér élővé, elmélyültté tudja-e tenni az Istennel való kapcsolatunkat?

A föltett kérdésre a választ először is a legjözababbnak tetszővel kezdjük. Nyilvánvalóan az egyház tagjai csak ezért végzik – sok-sok évszázada – a szentolvasót, mert valamihez hozzájutnak általa. De vajon mihez? Nos, éppen ahhoz, amire az imádkozónak szüksége van. És itt egy újabb kérdés áll előttünk: vajon mire van szüksége egy imádkozónak? Anyagi javakra, jó időjárásra, emberi kapcsolatainak rendeződésére? Aki azt gondolja, hogy a rózsafüzér imádkozása arra való, hogy ezek teljesüljenek, az alapos tévedésben van. Az imának a

lényege ugyanis éppen abban rejlik, hogy az imádkozó rátalál az egyedül szükségesre, vagyis arra a „jobbik rész”-re, ami nem vész el soha.

A rózsafüzért az imádkozza *helyesen*, aki tisztában van azzal, hogy ezt nemcsak ő mondja, hanem – a kis Bernadetthez hasonlóan „látja”, hogy – az is vele végzi, akihez a szavait irányítja. Minden helyesen végzett imát a mennyben is velünk imádkoznak. Nemcsak a Szűzanya, hanem a menny minden lakója is.

Bizony el kell gondolkodni azon, hogy bennünk maga a Szentlélek imádkozik. Milyen fölfoghatatlan is ez, hiszen a Szentlélek nem teremtmény, ő valóságos Isten. De hogyan lehet az, hogy az Isten imádkozik bennünk? Kihez imádkozik az Isten? És vajon mit kér, mit kell kérnie az Istennek?

Fölfoghatatlan és mégis így van: azért kell imádkoznunk, hogy Isten szólalhasson meg bennünk, hogy ezáltal vágyat ébreszteszen a lelkünkben önmaga iránt.

Szűz Mária a legnagyobb imádkozó, vagy ahogy a középkorban mondták: ő a *térden álló mindenhatóság*. Egész lényét átjárta a Szentlélek, de nem azért, hogy benne megszólaljon, hanem hogy Isten Igéje, Szava testté, életté legyen.

Éppen azért kell nekünk is a rózsafüzért imádkozni, hogy Isten bennünk is meg tudjon testesülni.

Görbe József plébános

Tartalom:

Történelmünk: Aradi vár	2
Szolgálattevők, Tábor	5
Évnyitó, Olvasólámpa	6
Ki(s)olvasó	7
Hittanórák rendje	8

SZÜRETI BÁL

Október 16-án, szombaton délután 5–8 óráig várjuk a gyerekeket táncszállal és vetélkedővel.

Este 8 órától a felnőttek mulathatnak a plébánián, lesz táncbemutató és élőzene.

Belépő egy tálca sütemény és innivaló.

Jelentkezéseket e-mailben és a sekrestyében is várjuk.

E-mail:

mehes.zsuzsanna@gmail.com

bkisreti@t-email.hu

matyiek@freemail.hu

Mindenkit szeretettel várunk!

AZ ARADI VÁR VÉRES TÖRTÉNETE

A ma is álló vár emlékéhez 1849. október 6. kapcsolódik, amikor dicső szabadságharcunk tábornokait a kegyetlen Habsburg önkényuralom kivégeztette. Pedig nem az aradi mártírok emléke az egyetlen véres esemény, amely az aradi várhoz kapcsolódik.

Arad várában zajlott le ugyanis 1132-ben az „aradi vérnapi” nevezett országgyűlés is. Ezt II. (Vak) Béla király hívta össze. Bélát – és lázadó apját, Álmos herceget – még Könyves Kálmán király vakíttatta meg. Kálmán király után fia, II. István uralkodott, aki miután gyermek nélkül halt meg, úgy látszott, hogy kihalt az Árpád-ház. De szerencsére baráti kezek annak idején megóvták a megvakított kisgyermek, Béla herceg életét, így a legendás Turul nemzetség tovább folytatódott. Béla, a szerb nagyzsúpán, Uros lányát vette feleségül. A szerbek a bizánci birodalom nyomásával szemben ekkoriban szívesen látták Magyarország támogatást. Amilyen szelíd és bölcs uralkodó volt Béla, annyira vad és könyörtelen volt felesége, Ilona. Az 1132-es aradi országgyűlést is ő kezdeményezte, hogy leszámoljon a király ellenzékeivel. És most itt adjuk át a szót a nemzeti romantika legnagyobb mesterének, *Jókai Mórnak*.

„A Maros partján, a szabad ég alatt megjelentek a zászlósarak fényes bandériumaikkal. Az összegyűlt nemes lovagok tömege ellepte a sík mezőt, a háromszínű lobogókon a megyék saját címerei voltak láthatók. A tér közepén egy magas emelvény állt, melyet magas kopjafákra erősített szőnyegek sátorként fedeztek, e sátor mellett tizenkét udvarnok állt, ragyogó arannyal kiververt páncélba, lengő kócsagokkal. A néptömeg utcái közül egy tisztelgő csapat közeleg a sátor felé, az ország püspökei, a nagyúr és a bánok. Jöttükre szétvonják az udvarnokok a sátor aranyrojtos függőnyeit, s az örömválgó nép előtt egy látvány tűnik fel,

melyben fény és gyász van egyszerre lefestve.

Bíboros trónjában, fején a szent koronával ül a király, egy szép, alig huszonkét éves ifjú, szőke hajfürtjei szelíden folynak le vállára. Ez ifjúnak nincsenek szemei. Még gyerekkorában elvették azoknak világát. Amint a nép örömkialtását hallja, mosolyogni akar, könnyezői sírva fakadnak. Az ő szemének sem mosolygása, sem könnyei nincsenek többé.

Ekkor előlép a trón mellől egy asszony, egy magas délcég nő, fejről villámokat hánynak a korona gyémántjai, arca ég, keble hevül, szemeiben könny ragyog. Ez Ilona, a vak király felesége. Az asszony odamutat férjére, ki reszketve támaszkodik reá, nem látva sem az ő arcát, sem a többiekét, mik mind az elkeseredés lángjától voltak áthevülve, csak azon támadó zúgást hallva, mely közelgő viharként kezdé magát hallatni.

Egyszerre a királyné szavai kezdenek megcsendülni a baljóslatú zúgás közepette.

»Ide nézzetek, kiálta, ti mindnyájan látjátok őt, ő nem lát senkit közületek. Isten királlyá hívta őt, az emberek koldust tettek belőle. És azok, kik ezt tették, itt vannak köztetek, ott ülnek egyenként mosolygó arccal, kárörvendő képpel mindazok, kik Kálmán királynak e tettet tanácsláknak s azt végrehajtani siettek, s gúnyolják magukba a királyt, kinek kezei rövidek, mert szemei nem látnak...«

A királyné szavai már a fölördítő zajban enyésznek el; a vak király kardcsattogást, halálkiáltást, tombolást hal-

lott, s félve kapaszkodott neje karjába, az pedig mint a bosszúállás angyala a trón lépcsőjén, ujjának egy mutatásával halálra ítélte férje megvakítóit.

A nemesek kardot rántva rohantak a vádolt főurakra, azok dühös védelem közt törtek maguknak utat egész a trónig, némelyiket a királyné lábai előtt vagdalták össze.

A király reszketve kinyújtott karokkal esde a bosszúállóknak; gyöngeszava elveszett a bosszúordításban, mely csak akkor szűnt meg, midőn a hatvannyolc főúr, Béla vakságának okai, ott feküdtek holtan a trón előtt.

S a kardcsattogás, halálhörgés elmúltával újra felharsogott az »éljen a király! – éljen királyné!«

A vár is először – igaz Orod néven – II. Béla oklevelében szerepel, melyben a király az orodi káptalannak több pusztát és egyebek között a Gyarak nevű falut adományozta. A várat kik és mikor építették, nem tudjuk. Amit tudunk, Szent Istvánnak volt egy Arad (Orod?) nevű vezére, aki Csanád ispán seregében vitézkedett, amikor az Ajtony vezért leverte. Feltehetőleg az ő nevét viseli a vár és a vármegye.

Orod várát és a környező településeket a tatárok 1241-ben elpusztították, de újjáépült. Ezt követően a vár csak a törökök elleni harcok során válik jelentőssé. A menekülők a vártól nyugatra, a Maros partján megvetették a mai Arad városának alapjait. 1514-ben *Dózsa György* „keresztesei” foglalják el, és innen indulnak majd a végzetes temesvári csatába.

A vár 1552-ben kerül török kézre. Magát az erődítményt *Evlja Cselebi* (1611–1684) török utazó, történetíró írja le, aki 1660-ban Várad ostroma előtt érkezett ide. Cselebi szerint a rozoga várat *Köprülü Mohamed* pasa építette újjá, és így jelentős erődítmény lett. A török ellenes felszabadító harcok során 1686-ban a várból a törököket kiűzték. *Savoyai Jenő* főhadvezér parancsára további építkezéseket hajtottak végre, és császári – részben rác – csapatokkal látták el. A Rákóczi szabadságharc idején *Károlyi Sándor* 1707-ben megkísérelte ostrommal bevenni, de nem járt sikerrel. Ez is mutatja az újjáépített vár erejét.

A vár és a város újjászületése Mária Terézia alatt következett be, aki Aradot szabad királyi város rangjára emelte. A vár újjáépítése 1783-ra készült el. Minden oldalán külön bástyákat helyeztek el hat kapuval. Az egész várat külön sánc vette körül, melybe szűkség esetén a Maros vizét ereszthették.

A vár – számunkra szomorú – jelentőségét 1849 őszén nyerte el. Az orosz hadsereg beavatkozásával a szabadságharc ügye elveszett. Kossuth kormányzó Aradon kívánta összevonni a magyar honvéd sereget: Görgey felvidéki hadtestét, Dembinski erdélyi hadseregét, és Perezel haderejét. Görgey – bár súlyosan sebesült – Komáromból vezeti ide az osztrák és az orosz armádia között bravúros manőverezéssel haderejét. A két másik hadvezér azonban sehol sincs. Dembinski Temesvár felé araszol, ahol belefut Haynauba és a csata közben megszökik – irány Törökország. Csakúgy, mint a marxista hadtörténészek másik kedvence, *Perczel Móricz*, aki feloszlatta seregét, mielőtt gyáván ő is a biztonságot választja. Csak Görgey áll szilárdan Aradon 25 ezer emberével, ahová Kossuth értelmetlen parancsa rendelte. A két „dicső hadvezér” és serege helyett csak Kossuth érkezik Aradra. Itt zajlik le a drámai párbeszéde Görgeyvel, amelyet *Illyés Gyula* oly szépen megírt a Fáklyaláng című drámájában, és amelynek egyetlen sora sem igaz! Kossuth már összetört, reményvesztett emberként érkezik Aradra, már tudja, hogy az oroszok elutasították utolsó kétségbeesett kísérletét, amellyel a magyar koronát felajánlotta a cárnak. Az öngyilkosság gondolatával foglalkozik, amelyről Görgey beszél le. Ekkor átadja a hatalmat Görgeynek, hiszen mind az oroszok, mind az osztrákok csak a hadsereggel hajlandóak tárgyalni, és ő is menekül. A nemzethez intézett leköszönési okirata ezekkel a szavakkal kezdődik: „A szerencsétlen harcok után, melyekkel Isten a legközelebbi napokban meglátogatta a nemzetet, nincs többé remény, hogy az egyesült osztrák és orosz nagyhatalmasságok ellen az önvédelem harcát siker reményével folytassuk.”

Kossuth távozása után Görgey haditanácsot tart, amely úgy határozott, hogy a két rossz közül az oroszokat tiszteli meg azzal, hogy előttük teszi le a fegyvert. Görgey elindul maradék seregtestével Világos felé, Aradot a korábban lábát tört *Damjanich János* parancsnokságára bízva. Minden utólagos rágalom ellenére nem adja parancsba, sőt, nem is beszél rá Damjanichot Arad feladására. Világos után Damjanich önként adja át a várat az oroszoknak.

Ott mégis az osztrákok lesznek az urak. *Julius Haynau* tábornok, aki a „breseiai hiéna” mellé most megszerzi az „aradi hóhér” melléknevet is. Parancsára gyalázatos látszatperben itt, Aradon ítéli halálra *Ernst* törzshadbíró a tizenhárom honvédtábornokot, valamivel később *Kazinczy Lajos* ezredes. *Lenkey János* tábornok a kínzások hatására megtévelyedett és fejét szétverte a börtönrácon. Ők is aradi vértanuknak számítanak. Négyüket – *Desseffy Arisztidet*, *Kiss Ernőt*, *Lázár Vilmost* és *Schweidel Józsefet* – golyó által végezték ki az aradi vár árkában. A többiek hallották a lövéseket, ezért írta *Leningen-Westerburg Károly* megrázó búcsúlevelében: „éppen most szenvedtek ki négyen közülünk, még visszhangzanak a lövések szívemben”.

Azután jöttek az akasztásra ítélték, akikkel *Franz Brot*, a cseh hóhér végzett. *Poeltenberg Ernő* nyitja meg a sort. A hadbíróság őt találta a legkevésbé vétkesnek. Utána *Török Ignác*, majd *Láhner György* következett. Két olyan tábornok, akik nem hadvezérként, hanem szakemberként tevékenykedtek. Ezek után jöttek a hadtestparancsnokok: *Knezich Károly*, *Nagysándor József*, *Leningen-Westerburg Károly*, *Aulich Lajos*, akinek hadügyminiszteri tevékenységét vették súlyosbító körülménynek, majd *Damjanich János*. Utolsónak *Vécsey Károly*. Ő az előtte kivégzett *Damjanich* holttestéhez lépett, és megcsókolta a kezét. A papok eltakarták szemüket, és még a négyesögben felállított katonaság sorraiból is hangos zokogás hallatszott.

Ernst hadbíró nem vett részt személyesen a kivégzéseken, ehhez túl gyáva volt.

Az egyháziak részvétele a szabadságharcban

Az 1848–49-es szabadságharc nemcsak a magyar nép, hanem a magyar néppel sorsközösséget vállaló magyar papság történetének is egyik legdicsőbb eseménye, mert a nemzet élet-halál harcából a papság is derekasan kivette a részét. A katolikus papság és szerzetesség hazaszeretetéről mindenél meggyőzőbben a számok beszélnek. Nemcsak az egyházmegyes és szerzetesi szemináriumok ürültek ki, mert a kispapok nagy része bevonult katonának, hanem a felszentelt papok közül is – minden egyházi tilalom ellenére – sokan harcoltak fegyverrel az elnyomás ellen. Kb. 600-ra tehető a fegyvert ragadó kispapok és papok száma. Mintegy 100 tábori lelkész kereszttel és szavával bátorította a honvédeket. Kb. 20-an áldozták életüket a hazáért a csatatereken vagy a kórházakban. A kórházak felállításából és a sebesült honvédek ápolásából is derekasan kivette a részét a katolikus egyház. A legtöbb püspöki palota, szeminárium, kolostor szállást adott a beteg, sebesült katonáknak. Még az állami hatóságok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az egri és a kalocsai érseki, a szatmári, a váradi és a temesvári püspöki, valamint az esztergomi káptalani honvédkórházakról. A főpapságnak és papságnak a haza oltárára helyezett anyagi áldozata is igen nagy volt, ahogy ezt *Jánosi Gyula* A nagy nemzedékek kora című művében kimutatta.

A katolikus egyház elnyomása a megtorlás időszakában

Az osztrákok elsősorban a háborúban részt vett császári tiszteken álltak véres bosszút. Az aradi 13 vértanú között 12 katolikus volt. De a megtorlás sújtotta a katolikus püspököket és az alsópapságot is. A bosszúnak a legenyhébb fokozatai közé tartozott, hogy a király visszavonta *Hám Jánosnak* esztergomi, *Lonovics Józsefnek* egri érsekké, *Jekelfalusy Vincének* szepesi, *Horváth Mihálynak* csanádi püspökké való kinevezését. Haynau *Rudnyánszky József* besztercebányai püspököt hatévi vasban töltendő fogságra és a püspöki méltóságtól való megfosztásra

ítélte. A börtöntől a pápai nuncius erőfeszítésére megszabadult, de száműzésbe kellett mennie. Jekelfalussy Vincét Bécsből rendőri kísérettel Pestre küldték, és csak hosszas vizsgálat után engedték szabadon. Lenovics József csanádi püspököt száműzték. *Bémer László* csanádi püspököt Haynau halálra ítélte, majd az ítéletet 20 évi börtönre változtatta. A közvélemény felzúdulásának hatására a kormány a püspököt Bécsbe vitette, lemondatta és kolostorba internálta. *Lemény János* fogarasi görög katolikus püspököt is lemondásra kényszerítették. A bosszú ostora még ennél is súlyosabban csattant az alsópapságon. Őt lelkészt kivégeztetett az osztrák vérbíróság. Ezen kívül 16-ot halálra ítélték. Miközben a siralomházban készültek a halálra, napok vagy hetek múlva kegyelmeztek meg nekik. Kb. 300-ra lehet tenni a szabadságharc után bebörtönözött vagy meghurcolt papok számát. Az osztrák várbörtönökbe – Olmützbe, Königrätzbe, Josephstadba, Kufsteinbe, Theresienstadba – hurcolt papok sok méltánytalanságnak és szenvedésnek voltak kitéve, s közülük több a fogságban meg is halt. Akik megmaradtak, csak évek múlva (az utolsók 1857-ben) kaptak kegyelmet, de itthon még sokáig rendőri felügyelet alatt tartották őket. Több száz papnak haditörvényszék előtt kellett magát igazolni. Azokat az egyházi személyeket, akikről megtudták, hogy honvédként harcoltak, besorozták az osztrák hadseregbe, és gyakran távoli tartományokba vezényelték őket. Az önkényuralmi rendszer Magyarország meggyengítésére és szétagolására irányuló törekvéseit egyházszerkezeti vonatkozásban is érvényre juttatta.

A bresciai hiéna

Az aradi vértanúk előtt és a magyar szabadságharc hősei, halottai előtt mi is szomorúan, de nagy tisztelettel hajtjuk meg a megemlékezés zászlaját. Az 1848–49-es élet és halál harcát megvívó magyarságot a hatalmas Habsburg-ház nem tudta legyőzni, csak az orosz túlerő. A világosi fegyverletétel után következett a fegyvertelen magyarság tudatos pusztítása, melynek kegyetlen vezére Haynau báró volt. Báró Julius Haynau, Kasselben (Németország)

született 1786. október 14-én, és Bécsben halt meg 1853. március 14-én. A hesseni választó, IX. Vilmos törvénytelen fia. Osztrák hadvezér. Tapasztalt katonatiszt volt, akinek katonai karrierje 1801-ben kezdődött az osztrák hadseregben. Részt vett a napóleoni háborúkban. Fanatikus gyűlöletet érzett a forradalmárok iránt. Korán elhíresült kegyetlenségéről. Erőszakosságát meg sem kísérelte irányítani, 1847-ben nyugdíjba vonult, ám az 1848. évi forradalmak elleni fegyveres harcra jelentkezett az osztrák udvarnál. Előbb Olaszországban harcolt, ahol az olasz szabadságharcosok elleni kegyetlenkedéséről nevezték el „bresciai hiénának”. Bresciában az történt, hogy a kórházakban fekvő sebesült osztrák katonákat a forradalmároknak feladó és lemészárló férfiakat kivégeztette, a nők egy részét pedig nyilvánosan

megvesszőztette. A nemzetközi közvélemény felháborodott. *Radetzky József* gróf viszont levélben köszönte meg határozott fellépését. A szabadságharc bukása után Haynau mint Magyarország teljhatalmú parancsnoka vezette a magyar szabadsághősök elleni bosszúhadjáratot. 1849. október 6-án kivégeztette az aradi vértanúkat, és ugyan ezen a napon a pesti Újépület udvarán *Batthyány Lajos* grófot, az első független magyar kormány elnökét. A későbbiekben is sok más hazafi esett Hay-

nau áldozatául. Százakat küldött várbörtöneibe. Ezrével vitette a magyar honvédeket a Habsburgok olasz és német tartományaiban állomásozó seregeibe. Haynau különös kegyetlensége lassanként az osztrák udvar számára is kényelmetlenné vált, ezért 1850-ben felmentették, jelentős mennyiségű államkötvénnyel honorálva véres szolgálatait. Az immár végleg nyugállományba vonult hadfi hírhedségére jellemző, hogy angliai utazása során Londonban egy munkásgyűlés két résztvevője felismerte és megverte. A híradások szerint ezt kiabálták: „Ezt Aradért kapod”. Állítólag *Giuseppe Garibaldi* olasz szabadságharcos londoni látogatása során meg akarta keresni a két elkövetőt, hogy megköszönje Haynau összeverését. Éppen így járt Brüsszelben is, ahol a nők korbácsolását vetették szemére. Párizsban a kormánynak mindent el kellett követni biztonsága megóvása érdekében. Berlinben ellenben nagyon ünnepezték. Bécs városa díszpolgárának választotta. Egy lányt hagyott hátra 1853-ban bekövetkezett halálakor.

Ami az aradi vértanúk emlékének megőrzését illeti, különösebb büszkélkedni valónk nincsen. Szomorúan jellemző, hogy az aradi akasztófák helyét jelző emlékoszlopot sem a megfelelő helyen állították fel 1881-ben. *Zala György* csodálatos emlékművét a románok 1919-ben ledöntötték. Ma hosszas alkudozások után újra áll, de meggyalázza a vele szemben felhúzott román diadalív. Hogy ez utóbbi mit jelképez, azt talán maguk a románok sem tudják. A vár ma is áll, a román néphadsereg lakja.

A nép megőrizte az aradi vértanúk emlékét, így született meg a szállóige azoknak a nyelvén, akik ezt a példátlan gatzettet végrehajtották:

„Pannonia! Vergiss deine Toten nicht, als, Kläger leben sie.” Pannónia (Poeltenberg), Vergiss (Vécsey), Deine (Damjanich, Desseffy), Toten (Török), Nicht (Nagsándor), Als (Aulich), Kläger (Kiss, Knézich, Kazinczy), Leben (Lázár, Leningen, Lahner, Lenkey), Sie (Schweidel).

„Magyarország! Ne felejtssd halottaikat, vádlókként élnek ők.”

Somlai József ny. plébános

MEGTALÁLT HIVATÁS

Méhes Zsuzsa az idén fejezte be sikeresen az Apor Vilmos-főiskolán a hitoktatói szakot. Vele beszélgettünk.

Hogyan kezdődött a hitoktatói pályafutásod?

A gyerekekkel akkor kezdtem el foglalkozni, amikor elindult a plébánián az ifjúsági klub vasárnap délutánonként. Ebben az időben a Kölcsey iskolában az alsósokat *Csermely Zsuzsa* néni és *Csicsiri Kriszta* tanította hittanra. 2004 szeptemberében egyik este csörgött a telefon, és *Somlai József* atya hívta a férjemet, hogy Zsuzsa néni eltörte a lábát, és amíg felépül, szükségére lenne egy kisegítőre a hitoktatásban. Kriszta engem ajánlott: otthon vagyok mint főállású édesanya, és úgy is csak pár hétről lenne szó. Nagy örömmel vállaltam el, mert a tanítással egy régi álmom vált valóra. Gyermekkoromban pedagógusi pályára készültem, de végülis varrónő lett belőlem. Tehát nem az én ötletem volt a hitoktatás, hanem mások ítélték alkalmasnak erre a feladatra.

Ezúton köszönöm meg Krisztának, hogy akkor eszébe jutottam, és ma olyan dolgot csinálhatok, amiben benne van a szívem-lelkem, ami végülis a hivatásommá vált. Először két csoportot kaptam, amikor pedig visszajött Zsuzsa néni, megkért a plébános atya, hogy én is maradjak.

Arra hogyan szántad rá magad, hogy felnőtt fejjel elvégezd a főiskolát?

Amikor világossá vált számomra, hogy ebből a kisegítésből hosszú távú munka is lehet, akkor nem volt kérdéses számomra, hogy ehhez szükség van szakképesítésre. Jelemtettem Vácra az Apor Vilmos Katolikus Főiskolára. Éppen abban az élethelyzetben voltam, hogy a lányaim már kellőképpen nagyok voltak, és a fiam is elkezdte az iskolát. Jó volt a több mint 15 év otthonlét után valami új dologgal foglalkozni.

Gondolom, a tanulás, vizsgákra készülés elég sok időt és energiát felemésztett. Hogy sikerült ezt megoldani a család és a hitoktatás mellett?

Amikor felvételt nyertem a főiskolára, még nem tudtam, hogy új taggal bővül a családjunk. Kicsit el is bizonytalanodtam: képes leszek-e egy kicsi baba mellett végigcsinálni? Egyedül biztosan nem sikerült volna, azonban csodálatos segítő hátterem

van. A férjem és a nagylányaim vállalták, hogy szombatoként vigyáznak *Eszterre*, amíg én a főiskolán vagyok. Ebédet főztek, kimosták a hétvégére összegyűlt szennyes ruhát. Hét közben pedig édesanyámék vigyáztak rá, amíg én tanítottam a suliban. Ebből a szempontból szerencsés volt, hogy déltől 1/3-ig tanítottam, mert így „csak” aludni járt *Eszti* a mamáékhoz. A vizsgákra esténként készültem, amikor már a gyerekek aludtak. Sokszor feküdtem le éjfél után.

Most, hogy a záróvizsgákon is sikeresen túl vagy, mik a további terveid?

Lehetne folytatni még a tanulást, de egyelőre élvezzük a családdal a szabaddá vált szombatokat. Elkezdtem Csömörön is hittant oktatni. Az egyházközségünkben rengeteg feladat van, amire lehet jelentkezni, itt szeretném a megszerzett tudásomat elsősorban kamatoztatni.

A hitoktatáson kívül sok más program szervezésében is részt veszel, melyek ezek?

A közösségünkben van egy kis mag, akik a különböző programokat megszervezik és lebonyolítják, ennek vagyok én is a tagja. A nyári napközis tábort vezetem az idén harmadik alkalommal itt, a plébánián. Több mint ötven gyermek volt az idei táborban. A nagy hittanos tábor Kismaroson volt, ennek a szervezését és vezetését is elvállaltam. Itt is meg kell említenem, hogy ezekben nagyon nagy segítségemre vannak a lányaim, *Anita* már egyetemista, *Kriszti* és *Dóri* középiskolás.

Hagyományt teremtettünk az adventi koszorúköttéssel, amire tavaly már olyan sokan jelentkeztek, hogy két napon kellett megtartani. A plébánián, ha néha kicsit döcögösen is, de működik az ifjúsági klub, minden pénteken délután 4 órától várjuk a gyerekeket.

Munkája miatt a férjed is elég elfoglalt. Nem szokott konfliktust okozni, hogy te is ennyi feladatot bevállalsz?

Pali is szívesen részt vesz a plébánia életében, a képviselőtestület tagja. Neki is természetes, hogy a közösségért dolgozik. Igyekszik a munkáját is úgy alakítani, hogy tudjon nekem akár a plébániai munkámmal, akár a családdal kapcsolatos dolgokban segíteni.

Csicsiri Ferenc

– Jó volt a foci és a bátorság próba.

Tratnyek Gergő

– Tetszett a bátorság próba meg a Dunában való fürdés. Nagyon jó volt még a bobozás Visegrádon.

Kovács Bogi

– Nekem az tetszett, hogy csapatokat alkottunk, és voltak feladatok. Túl sokat kellett gyalogolni, az nem tetszett.

Haro O. Patrik

– Nekem minden tetszett, csak nagyon meleg volt és sokat gyalogoltunk. Jövőre jöjjön Kriszti is vezetőnek!

Sándli Vivi

TÁBOR GYEREKSZEMMEL

– Jó volt túrázni, csak sok volt. Nekem a mécses készítés tetszett, amit agyagból formáztunk és utána este meg is gyújtottunk.

Balázs Peti

– Jó csapatunk volt, Máté jó nagyszülő volt.

Szöke Heni

– Nagyon jó volt az egész tábor. A legjobb a foci és a bobozás volt. Nem volt olyan, ami rossz volt.

Kifor Dani

– Nekem tetszett a sok foci és a hívó zenék, amik étkezésnél, ébresztőnél és lefekvéskor szóltak. A mi nagyszülőnk jó fej volt, jövőre is jöjjön, és hozzá osszatok be! A kaja nem volt mindig jó!

Kifor Bence

– Jó volt a foci. A hely annyira nem jött be. Az utolsó két nap nagyon jó volt, amikor hajtányoztunk és boboztunk.

Csaja Marci

– A legjobban az ijázkodás, a foci és a gyöngyfüzés tetszett. Jövőre is eljövök a táborba, ki nem hagynám!

Bocz Renátó

BESZÁMOLÓ AZ EGYHÁZKÖZSÉGI ÉVNYITÓRÓL

Második alkalommal került megrendezésre az egyházközségi évnyitó szeptember 11-én a Lengyel Kert- és Szabadidő Központban. Nagyon sok programmal készültünk: a gyerekeknek lovaglás, ijászat, röplabda, kézműves foglalkozás és foci. Sajnos a focin

nek mindannyian nyertesei voltunk. Én azt hiszem, aki az eső ellenére eljött, nem bánta meg, mert jól érezte magát.

A rendezvény megvalósításáért külön köszönetet mondunk *Lengyel Lászlónak*, aki biztosította számunkra

és a kézműves foglalkozáson kívül más nem valósulhatott meg, mert nem kedvezett az időjárás. Azt is mondhatnánk, hogy elmosta az eső. A focinak sem volt kedvező az időjárás de ez nem zavarta a fiúkat, nyakig sárosan és vizesen jöttek le a pályáról. Az esti tábortűz, a számháború és a gitáros éneklés, amit *Major László* tanár úr vezényelt volna, szintén füstbe ment terv maradt. Ami viszont nagyon jól sikerült, az a pörkölt, amit *Szentirmai István* és *Balázs* főzött, amihez *Pándi Piroska* énekesnő teremtett jó hangulatot. Nagyon sok szép régi nóta felcsendült, a nótaverseny sikeres volt, ami-

a helyszínt, *Hutter Pálnak* a sörpadokért, *Krisztián Károlynak* a zöldségért, *Szauter Csabának* és *Tanács Ferencnek* a húsért, *Varga Györgynek* a krumpliért, *Dr. Csizmadiné Fekete Zsuzsának* a szódáért, *Boros Jenőnek* a sörért, *Szentesi Dániel* csömöri péknek a kenyérért, a Csömörről hozott hangszórókért. Minden kedves résztvevőnek, szervezőnek megköszönjük a fáradságos munkáját és a sok felajánlást.

(Egy focista ott felejtette a lábszárvédőjét, amit elhoztam, átveheti a szekréstyében.)

Mátyás Ilona

OLVASÓLÁMPA

A pénzt megosztani

Manapság jobban érvényes a szabály, mint valaha: a pénz irányítja a világot. Akinek pénze van, a hatalmasokhoz és a befolyásosakhoz tartozik. Megengedheti magának, amit kíván. Hatalmat gyakorolhat mások felett.

Hogy mit tesz a pénz, azt mindenki tudja. De hogy mi a pénz, az alig világos valakinek. A pénz egyik rövid definíciója így hangzik: „A pénz társadalmi megállapodás arról, hogy valamit csereeszközként használunk”. A pénz tehát önmagában véve nem egy dolog. Megállapodás eredménye. Külsőleg szemlélve értéktelen is lehet. Egy darab papír. Ám mi hatalommal ruháztuk fel. Mi vagyunk azok, akik a pénznek hatalmat adunk. Magából eredően nincs hatalma. Tehát rajtunk múlik, hogyan bánunk vele. A pénz legfontosabb feladata az emberek szolgálata. Pénzt nem azért keresek, hogy gazdag legyek, hogy valamit megengedjek magamnak, hanem azért, hogy az embereket szolgáljam.

De pénzt csak az fogja megosztani, aki velem szemben bensőleg szabad, akit az a meggyőződés vezet, hogy a pénz az embert szolgálja, és nem saját gazdagságomat, nem sa-

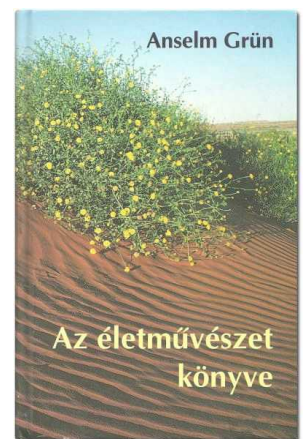
ját önképemet. Némely gazdag a pénzzel erősíti meg álarcát. Aki a pénzt megosztja, az leveszi álarcát és kapcsolatba lép a másik emberrel. Így számomra a jövő kihívása az, hogy a pénzt ne ördögnek tartssuk, ellenkezőleg, bánjunk vele spirituálisan, fantáziadúsan, kreatívan, benső szabadsággal és azzal a készséggel, hogy az embert szolgáljuk, és benne életet ébresszünk.

Anselm Grün:

Az életművészet könyve

Jel Kiadó, 2008,

fordította: Lázár Julianna

SÍK SÁNDOR: AZ ISTEN ÖLÉBEN

Már nem is kutatlak.
Se lakatos ajtó, se függönyös ablak,
Se tilalmas torony már nem
csalogatnak,
Nem is riogatnak.

Erdő kanyar árnyán
Nem viszket a talpam, hogy
mélyire járnám.
Ha távol a tölgyek, a picike páfrány
Töve is jó párnám.

Gyenge moha-sarjon,
Zúzó kavics-élen: egy a
derekaljom.
Fűszál puha zizzén, lomb-messze-
morajjon
Csak az *egy*et hallom.

Csak az *egy*et érzem:
Takaró mennyboltom és heverő
fészke,
Szívó levegőm és szívvér-
pihegése,
Általjár egészen.

REJTVÉNY

Keress meg az elrejtett szavakat vízszintesen és függőlegesen!

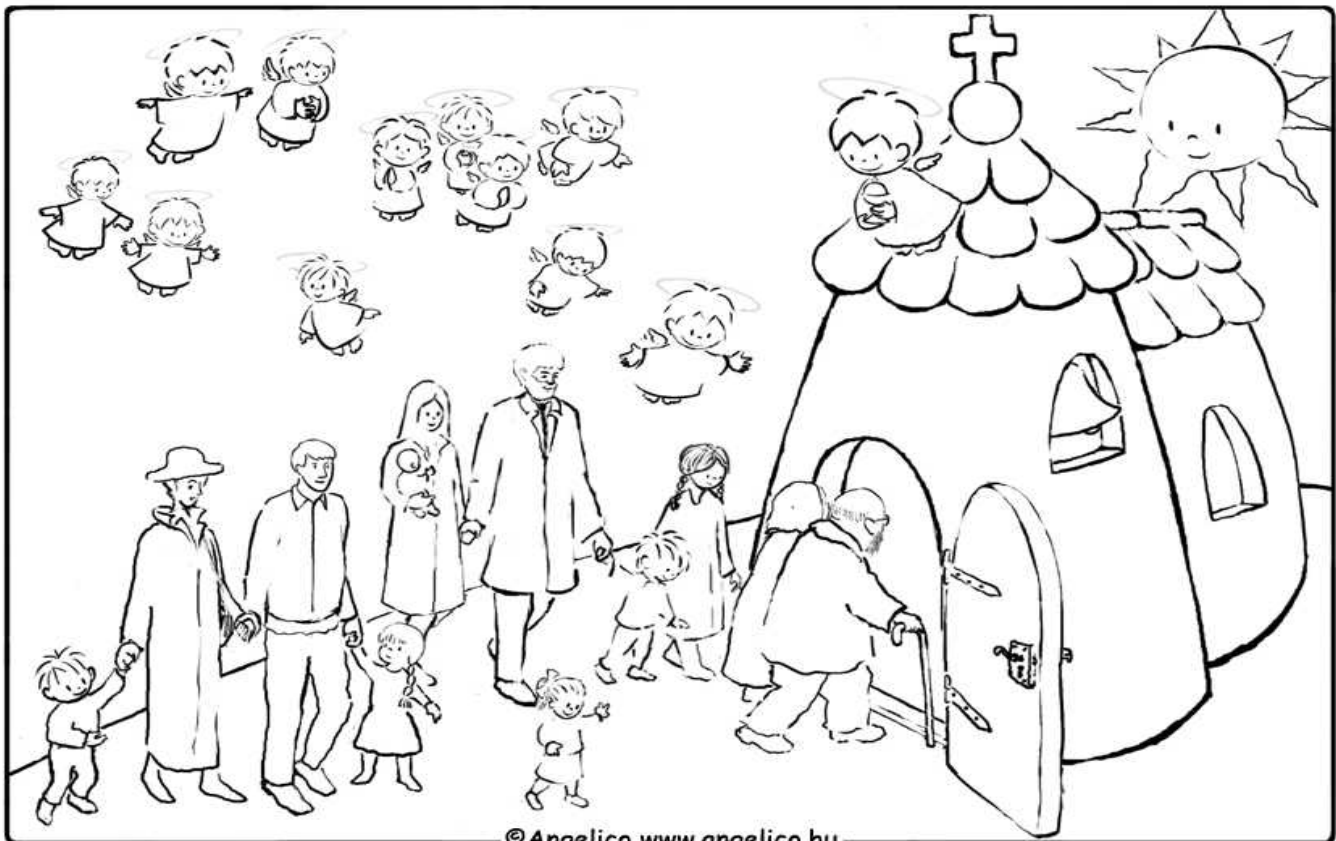
*apostolok, Biblia, bú, egyház, élet, igazság, Isten,
keresztység, Lukács, Mária, Máté, Pál, Péter, út,*

A megmaradt betűkből egy számunkra fontos fogalom olvasható ki.

K	E	R	E	S	Z	T	S	É	G	A
M	Á	T	É	N	E	G	Y	H	Á	Z
B	Ú	I	G	A	Z	S	Á	G	Y	A
I	T	S	É	L	E	T	Z	P	Á	L
B	E			N		T		E	G	Y
L	U	K	Á	C	S	M	Á	R	I	A
I	S	T	E	N	H	P	É	T	E	R
A	P	O	S	T	O	L	O	K	Á	Z

Ugyan merre mennék?
Ugyan hova lenne moccannom is
innét,
Ahol ilyen édes-odahaza lennék,
Nem tétova vendég!

Itt jó nekem éppen.
Futkosásba fáradt kicsi-fiúképpen
Apró lábaimmal megsimulok
szépen
Az Isten ölében.

Megfajítás: Anyaszentegyház

Szentmisék rendje

hétfő: 18:00
 kedd: 7:00
 szerda: 18:00
 csütörtök: 18:00
 péntek: 7:00
 szombat: 7:00; **18:00** (elővételezett)
 vasárnap: **7:30; 9:00; 10:30**
Nagytarcsán október 10-én és 24-én
 lesz szentmise **11:30-tól**.

Irodai órák a plébánián

hétfő: 15–18
 szerda: 10–12
 csütörtök: 10–12
 péntek: 16–18

ESEMÉNYEK

- Minden hónap 3. szombatján filmvetítés az ifjúságnak.
- Minden hónap 3. vasárnapján filmvetítés 17 órai kezdettel idősebbeknek a plébánián.

Állandó programok az egyházközségben

*Helyszínek rövidítései: T (templom)
 P (plébánia) EO (egyházközségi otthon)*

- Hétfő: 10–12 **Baba–mama klub** (P); 18:40–19:15 bibliaóra (T)
- Kedd: 15 órától **engesztelő imaóra**
 A hónap 2. keddjén 20–22 a **MÉCS** családközösség összejövetele (P).
- Szerdán azoknak a gyerekeknek, akik iskolájukban nem tudnak hittant tanulni, 18 órától hittan foglalkozás (P).
- Csütörtök: 17:30 **szentségimádás** (T)
- Péntek: 16–18 **ifjúsági klub** (P); 18-19 **ifjúsági hittan** (P); 19–20 **felnőtt hittan** kéthetente (P)
- Szombat: 10–12 **Oratórium** (P)
 Október 9-én, szombaton elkezdődnek a foglalkozások a plébánián. Várjuk a játszani, kézműveskedni szerető gyermekeket 6–10 éves korig! Helyszín a plébánia közösségi terme. A foglalkozásokat vezeti: *Baran Szilvi és Orsi; Méhes Anita és Kriszti*
- Vasárnap: 18–19:30 a **Vivace** Kórus próbája (P); **Kalász** összejövetel a hónap 2. vasárnapján (EO)

HITOKTATÁS KISTARCSÁN ÉS NAGYTARCSÁN

Kölcsey Ferenc Általános Iskola

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök
5. óra	2. osztály	1. osztály	2. osztály	1. osztály
6. óra	3. és 5–6. osztály	4. osztály	3. és 5–6. osztály	4. osztály
7. óra	7–8. osztály		7–8. oszt	

Szent István Általános Iskola

	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
5. óra		1. osztály		1 és 2. osztály
6. óra	4. osztály	3. osztály	2. osztály	3. és 4. osztály
7. óra	5–8. osztály		5–8. osztály	

Blaskovits Általános Iskola (Nagytarcsa)

	Csütörtök
5. óra	1. osztály
6. óra	2–8. osztály

Óvodai hittan

Gesztenyész	Csütörtök: 15:15 és 15:45
Tölgyfa	Szerda: 15:15
Nagytarcsa	Hétfő: 16:00

HUMOR*Könyörület*

Egy kolduló barát addig könyörgött a falusi borbélynak, míg az elunta, és beleegyezett, hogy ingyen leberetválja a szegény ferences szakállát. Az irgalmasság cselekedeteit nemigen gyakorló mester egy életlen késsel kezdte nyúzni a barát képét. Ekkor a konyhából éktelen macskanyivákolás hallatszott. A borbély idegesen kiabált ki:

– Hé, mit csináltak azzal a macskával?

Mire a barát csendesesen megjegyezte:

– Biztosan könyörületből beretválják őt is...

Evangelium
 Gondolatok, imák e-mailben
 Olvasd az év minden napján az evangéliumot!

www.evangelium365.hu

Kiadja: Kistarcsai Római Katolikus Egyházközség

Alapító: Somlai József c. apát; Felelős kiadó: Görbe József plébános

Főszerkesztő: Lauer Tamás; Társszerkesztő: Csicsiri Ferenc, Galántai Viktor

Korrekció: Rochlitz Bernadett; Címlapterv: Szaradics Antónia

A plébánia címe: 2143 Kistarcsa, Széchenyi u. 13. Telefon: 06 (30) 640–1359

Nyomtatta: Interelektronik Kft. 500 példányban

Web: <http://kistarcsa.plebania.hu>; E-mail: kistarcsa@communio.hu